

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
 se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobli

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglašje plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. maistr.

„Edinost“
 zbija enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:
 Za celo leto 24 kron
 za pol leta 12 „
 za četiri leta 6 „
 za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Slovanska liturgija.

(Zvršetak.)

Gospodujoča klika v Primorju je postavila v svoj program tudi slovansko liturgijo, ker dobro ve, da je to obrambeni zid proti vsem navalom na Hrvatate, katere bi se hotelo volens nolens poitalijančiti. In cerkveni dostojanstveniki v Istri — malo je izjem — sosedali v službo politiškega programa italijanškega ter delajo vse mogoče, da iz istrskih cerkev izgine slovanski jezik. Kar je bilo dobro, plemenito in sveto pod Jurasem in Peteanom, pod Dobrilo in Glavino, ni več dobro pod Flappom! V Trstu se službe božje za Slovence opravljajo ob najneprimernejših urah, ali pa jim celo že zapirajo vrata nekaterih cerkev, tako, da tisoče in tisoče našega naroda ne more kristijanskega nauka poslušati v svojem jeziku! V večini istrskih mest so se odpravile slovanske propovedi.

V Poreču, v Pulju in drugod se jestorilo še hujske, nego v Trstu; po vsej poreškopoljski škofiji so zginele hrvatski rituali in dotični obredi se vrše sedaj v latinščini, dočim so se povsod vršili v hrvaščini do pred 10-15 let.

Istra je spadala vedno med kraje, kjer se je pravomočno vršila slovanska služba božja: vsi stari pisatelji so priznavali to in tudi novejši, ako nočejo biti slepi, priznavajo isto stvar. Daniel Farlatti v svojem delu *Illyrium Saerum* šteje vse primorske škofije v Iliriki: car Ferdinand I. piše leta 1549 o škofiji pičanski v Istri, »kako majhna je škofija pičanska v Iliriku naše vlasti«; različni škofje poreški poročajo v Rim o svojih duhovnikih »ilirskega jezika latinskega obreda«, kakor so tako storili: škof Mazzoleni, škof Adelazij, ki je pisal v Rim dne 26. maja 1673 da: »njegova škofija spada deloma pod avstrijsko in deloma pod benečansko oblast ter se v isti vrši služba božja deloma latinski, deloma ilirski«. Škof Cezar de Nores, ki je leta 1592 poročal sveti stolici tako-le: »..... v poreški škofiji je mnogo cerkev, kolegijalnih in župniških, in ne manjka niti en kanonik, niti en župnik.... Le nekaj je, radi česar stvar ne napreduje dobro: vsi se poslužujejo ilirskega jezika, a imajo v tem jeziku le breviri in misal ter jim manjka veliko dobrih knjig. Več-

krat je škof pisal papežem za to, večkrat mu se je obljubilo, da se bodo potrebne knjige tiskale čim prej, ali dosedaj se ni zgodilo to radi važnejših opravil in radi smrti. Na vas je, presveta gospoda, da se pobrinite za stvar, jako potrebno za službo božjo, ne le v tej (poreški) škofiji, ampak v vsej Istri in Dalmaciji in v vseh deželah, ki rabijo narčneje ilirsko. Nič milejšega in ugodnejšega Bogu ter potrebnejšega narodu ne bi storili, nego-li je to.«

Tako so pisali škofje poreški v XVI. in XVII. stoletju in so prosili Rim, naj jim preskrbi slovanske knjige liturgične! Še več: leta 1733 je bilo v diecezanskem sinodu v Poreču imenovano sedem izpraševalcev — nalašč za »glagoljaše, ki so imeli sprejeti višje svete obrede«, dočim je učitelj filozofije in svete teologije ter lektor dogmatike v zboru de propaganda Fide v Rimu, Ivan Pastris (Pastritijs) zabeležil 19 glagoljskih župnij v poreški škofiji koncem leta 1688; in te so bile: Funtane, Rovinjsko selo, Foškulin, Mongib, Žbandaj, Novavas, Frata, Vabriga, Tar, Labinci, Višnjani, Bačva, Sv. Ivan od Šterne, Montrilj, Sv. Vital, Rakotule, Karojska, Novaki, Kaldir.

V puljski škofiji, kakor sem že omenil, živijo še danes ljudje, ki so v svojih vaseh slišali glagoljske maše, a isti Valvazor beleži v svoji zgodovini Kranjske, da so iz Pulja prihajali v Kastav glagoljaši, dočim je še zadnji posebni puljski škof Juras začel tega stotletja pisal okrožnicе duhovnikom glagoljašem v svoji škofiji.

Zgodovinski je tudi dokazano in popolnoma utrjeno, da se je glagoljska sv. maša služila v Kopru in v Citanovi. Škof čitanovski, Viktor Mazzocca, piše leta 1726., da bo prebendar cerkve blažene device Marije od naroda »na praznik zaščitnika sv. Pelagija moral priti v stolno cerkev, da pomaga peti sv. mašo ilirski gospodu glavarju Novevasi«.

V zgodovini očeta Ireneja della Croce, dopolnjeni po Josipu Mainati, cerkovniku stolne cerkve sv. Justa v Trstu, čita se mej drugim tudi to: »Slovanskim jezikom se mašuje tudi v Kopru, vsako jutro zgodaj radi udobnosti poljedelecev, in sicer v cerkvi sv. Tome«.

Ali pustimo na stran posamične slučaje

svojo ženo. Jaz pa, dragi moj, nisem pedagog! Žene svoje bi ne hotel še le vzgojevati — ona mora že v zakon priti taka, kakor si jo želim.

»Na primer — mora že pred zakonom rada imeti — kisló krompirjevo juho«. —
 »Dobro si jo povedal, dragi Vihar! Res je, — jaz rad jem krompirjevo — ne mogel bi je pogrešati. Torej glej! Vanda pa je morda nima rada! — In ravno radi te juhice bi lahko nastala nasprotja v najinem zakonu«.

»Pa jo vprašaj, če jo ima rada?«
 »Dragi Gromozenski! Ta tvoja opazka pač kaže, da si mlad krščen! To se ne da vprašati kar tako! Pa splošno — saj me poznate vsi. Jaz hočem ženo, ki mi bo dajala na mizo sem ter tje krompirjevo juho; hočem pa tudi narodno ženo. Zavedna Slovenka mora biti, ki čuti s svojim narodom. Da-li imamo med našimi mladimi damami zavednih Slovenk?! Malo, malo. — Koliko pa je med njimi naročnic na edini ženski list »Slovenka«? O, one kupujejo tuje knjižure in liste in — jih čitajo!«

— »Dragi Rešetar — z obema rokama podpisujem tvoje besede! Tudi jaz mislim tako. Že davno bi vzel Zverovo Juliko — saj veste vsi, da naju povsodi smatrajo že za na pol zaročenca. Ko bi se prepričal, da je res zavedna Slovenka . . . pa . . . pa . . .

in odprimo knjigo, katere naslov je zelo ljub našim nasprotnikom in na katero se oni vedno sklicujejo, ko hočejo dokazati, da je Istra tudi v kvenem oziru spadala v Italijo. Mislim na knjigo: »Italia Sacra« od Ferdinanda Ughello, v kateri je čitati: Škofija poreška »je dosti obsežna, spada deloma pod Avstrijo, deloma pod Benetke in rabi velikim delom ilirski jezik....« Škofija cittanovska »je jako ozka. V njej so tri mesta in deset vasij, v katerih vseh so župne cerkve, katerih župnikiso vsi Ilirei in ilirskim jezikom podučujejo svoje škofljane«.

Škofija koperska »je majhna in imale dva mesta. Ostalih župnij je trinajst in v njih se vrši služba božje v ilirskem jeziku«. Škofija pičanska, »v kateri se večim delom, radi nepoznanja latinskega jezika, vrši služba božja v ilirskem jeziku«.

To bi moralo biti jasno vsakomur, kdor ima oči, da vidi in ne da jih zapira pred resnico.

Glede trženske škofije piše škof Ursin de Berthis leta 1603, da »posebno v onem delu te škofije, ki se nahaja pod benečanskim gospodstvom, je veliko duhovnikov obreda ilirskega in slovanskega« in to da mu dela zapreke na kanoniških vizitacijah, dočim škof Anton Marentius leta 1650. navaja tudi po imenu župnije, v katerih se v službi božji rabi ilirski jezik.

Že omenjeni Farlatti je napisal sledeče besede (leta 1775): »Sedaj pa, kakor sem prej rekel, je utrjeno, da slovanska liturgija, kjer-koli se je uveljavila, mora ohraniti svojo pravico, brez vsakega nasprotstva, in nikdo naj si ne usoja, nazivati jo hudodelstvom ali jo obsoditi. Sveta stolica je vse drugo nego nasprotna istej; ona jo smatra za vredno ne le odobrenja, ampak tudi zaščite; ona je večkrat naložila svetemu zboru za razširjanje vere, naj se potrudi za izdaje slovanskih liturgijskih knjig«.

Od novejših cerkvenih učiteljev je najlepše priznal našo sveto pravico dr. Thalhoffer v »Liner theologisch-praktische Quartalschrift«, kjer učeni pastoralista smatra kakor stvar brez vsakega dvoma, da za Slovane avstrijskega Primorsaj veste . . . solato špehovko imam tako rad!«

To je govoril dr. Zobnik, a nadaljeval je dr. Vihar:

»Jaz bi pa v zakonu ne pogrešal rad češpljevih emokov«.

»In jaz mastno zabeljenih štrukljev ne!« Učitelj je ljubil mastno zabeljena jedila. Jaz sem pa molčal med temi duhovitimi pogovori in prebavljal; — imel sem sicer pripravljenih par jako pametnih besed pa sem bil prelen, da bi jih izustil.

Nekaj mi je začelo zapirati oči — naslonil sem se na mizo in zadremal. Prav zaspati pa le nisem mogel, ker je razprava o načelih gledé ženstva postajala vedno živahnejša.

II.
 Obedovali smo v čitalniški gostilni. Po kosilu smo pa hodili spat, ali pa zahajali kam na črno kavo.

Danes sem se odločil za spanje. Mirnodušno t. j. leno — sem lezel po našem sicer jako lepem argu.

Grede mimo niše št. 53, sem začul svoje ime. Ozrl sem se navzgor — pa videl gospico Malvino Srakoperjevo.

Ni bila lepa, ni bila interesantna — ali klicala me je.

Resignirano sem spremenil svoj cilj in čez 2 minuti sem sedel na nizkem plišastem stoličku — meni nasproti pa ona. Bila je

ja obstoji pravica slovanske liturgije in tudi pravica rabe rituala v narodnem jeziku!

Treba li govoriti dalje, treba li navajati še mnogo jasnejših dokazov? Kdor ima zdrav razum in pošteno srce, kdor je človek blage volje v krščanskem smislu, ta bo prepričan, da je tudi v tej stvari pravica na naši strani. Za one pa, ki mislijo, da tudi cerkev in nje obredi morajo služiti njih nepoštenim politiškim namenom, bilo bi zastonj zgubljeni le eno besedo. Rim ve za našo sveto pravico, iz Rima naj pride odločna beseda, ki enkrat za vselej izžene židovsko-liberalne trgovce iz cerkve Gospodove.

Catholicus.

Politični pregled.

TRST, 9. junija 1900.

K položaju. Praška »Politik« priobčuje obsežno telefonsko poročilo oziroma komentar k predvčeršnjim dogodkom v seji izvrševalnega odbora desnice. Zaupnik staročeskega lista je sicer tudi tega menenja, da desnice formalno ni več, uverjen je pa, da program desnice ostane. Praški list žigosa ostro tudi od nas označeno postopanje viteza Jaworskega in pravi: »Stranke večine so odvezane od svojih dolžnosti in imajo sedaj popolno svobodo gledé taktiškega postopanja. Moralna obveznost pada sedaj na ustanovitelje nove situacije, na levico in na Poljake, v katerih imenu je g. Jaworski delal in govoril. Kaka usoda zadene poljsko »Kolo«, tudi za to pada odgovornost na osebo Jaworskega, ki se je že dolgo trudil, kako bi razbil večino, ali z nedelavnostjo, ali z neprimernimi odredbami. Bodočnosti pokaže, da-li ima gospod Jaworski res vso deloželo za sabo, kajti tudi v Galiciji ne bodo prijetno iznenadjeni po dogodkih današnjega dne in bodo po zaslugi sodili o uslugah Jaworskega, storjenih levici. Z razbitjem večine ni nič storjenega za vpostavljenje rednih odnošajev, kerna mesto dosedanje večine ne morejo postaviti nič jednakovrednega

Zaupnik praškega lista pozdravlja radostno, da so se češki veleposestniki, »Slo- stara devica, ki je že pozabila mladostne npe, ki je že prestala žalovanje po mladosti in že zgubila s tem žalovanjem združeno pikrost in nevoščljivost.

Bila je prjazna, sladka, dobra dušica, ki je rada — rada govorila — povsod in o vsem, kar je le vedela in izvedela . . .

»Klepetulja« so ji rekali. — Meni je to šinilo v glavo in v hipu se mi je porodil črn vrazji naklep.

»Kaj je novega? — Hitro, hitro povejte — tako rada čujem novice!«

»Kaj pa naj povem, ko nič ne vem. Nam samec nihče nič ne pripoveduje«.

Kar sem hotel, se je pričelo. Privzdignila je svojo že sivo, a nekdanj črnolaso glavico: »Sameci, sameci! Mar niste sami krivi temu!«

»Kako mislite to?«
 »Sami, sami krivi! Zakaj se pa ne ženite?«

»Kdo? Jaz! Jaz bi že — pa ne smem in ne morem, dokler se naši starejši sami ne udajo«.

»Zakaj se pa ne ženijo?! To so čudni ljudje! Tako lepe, mlade, bogate deklice, kakor so Vanda, Lenka, Anka in Julika! Moj Bog! In kar nore so — tako so zaljubljene! — Ti pa odlagajo, odlagajo — sebi v škodo, deklicam v žalost«.

(Pride še.)

PODLISTEK

Izdajalec.

Spisal: Ivan Gromozenski.

Dr. Rešetar je pil.

Čez nekaj časa se je pa zopet oglašil: »Sicer pa, kar se tiče ženitve, gospoda moja, saj poznate moja načela! Jaz nisem sovražnik žensk in ne nasprotnik sedmemu svetemu zakramentu. Takoj bi vzel Vando, samo njo, nobene druge! — Imam jo rad — ona mene tudi — ljubezen bi torej bila, a jaz mislim tudi v bodočnost«.

Po mojem menenju ljubezen sama ne zadestuje za zakon! — Ona je sicer res splošna potreba (kakor n. pr. dihanje). Ali v zakonu treba še kaj drugega. Ako nista zakonska — seveda po mojem subjektivnem menenju — enakih temperamentov, enakih nagnjenj, enakih menenj, jednake narobrazbe itd., nastajajo nasprotja prej ali slej, katerih tudi največa ljubezen ne more odstraniti«.

Učitelju to ni bilo prav. Odgovarjal je: »Kaj se, gospod doktor, žena se mora v zakonu navzeti vseh moževih nazorov, nagnjenj itd.«

»To je tvoje pedagoško menenje. Ti bi rad vedno vzgojeval in vzgojeval — tudi

vanska kršćansko-narodna zveza in nemško-konservativni céntrum (ne zamejati z nemško katoliško ljudsko stranko) tako tesno združili. To je skupno 57 poslancev. Zastopniki teh skupin — posl. grof Pálffy, princ Schwarzenberg, Pariseh, P o v š e in Treuenfels — so imeli že skupno posvetovanje v določene bodoče taktike. Sklenili so, da ostanejo v vedni dotiki s Čehi in se bodo od slučaja do slučaja dogovarjali z njimi glede skupnega postopanja.

Ker so razni listi bili poročali, kakor da je v »Slovanski kršćansko narodni zvezi« navstalo navskrižje v menenjih, češ, da so nekateri za boj proti Čehom, drugi pa za vztrajanje na češki strani, objavljaja »Zveza« komuniké, da te govornice niso resnične, ter da so bili vsi sklepi soglasno storjeni.

Zadnja seja! Državnega zbora namreč. Prišlo je hitreje nego se je mislilo. Včeraj še so se gališki Jaworskiji, nemško-alpijski Kathreini, nemško-srditi Funkeji in Türki, nekršćansko socijalni Axmanni in laški Malfattiji — kakor vidite, vsa ta žaloigra vendar ni povsem brez humorja: Italijani, pa rešitelji Avstrije! — postavljali v bojno pozituro in se s srditimi čeli pripravljali na boj proti češki obstrukciji. In, ako sodimo po dolgosti včerajšnje seje, so takoj začeli poskušati, kako pojde. Zdi se, da so se odločili za utrujenje Čehov. Slabo se je sponesel ta prvi njihov poskus, tako slabo, da je bil ob enem — zadnji!! Nekdo je bil utrujen, ali to niso bili Čehi. Nerodno je vihnela svoje kopje ta nemško-laško-poljsko-liberalno-konservativno-centralistično-autonomistična in — irredentovska alijanca: pripravila se je na daljšo sistematično borbo proti češki obstrukciji, a je že v prvem spopadu ubila — parlament.

Kratko poročilo o dogodkih v sinočnji pomembni seji zbornice poslancev najdejo čitatelji med brzojavkami. Tu pa podajemo nekoliko v popolnito. Da bi utrudili Čeha, oziroma raztegnili sejo, so naložili poslancu Zallingerju, naj stavi predlog, da je takoj nadaljevati z razpravo o obrtni preosnovi. Eventualno naj se seja proglasi v permanenci. Čehi pa so parirali točno in sicer kolikor toliko po nemških izgledih iz burnih sej iz časov Badenijevih. Morda ta češka kopija še ni dosegla nemškega originala, ali izdatna je bila, kakor se je pokazalo pozneje. Čehi so se razdelili na skupine: enkrat je delala ena, potem druga. O utrujenju Čehov torej ni bilo govora. Njihove proteste proti predlogu Zallingerjevemu so podpirale pesti, ki so padale na mize, deséice na pisalnih mizah, tu pa tam kaka trobentica in — v večo čast in slavo avstrijskega parlamentarizma — tudi krožniki iz državnozbornice restavracije. In ker se že nekršćanski socijalisti dunajski nekaj časa sem prav sumljivo klatijo okolo vladnih jasi, je menil eden teh — značajev (Kletzenbauer mu je ime), da se mora posebno iztakniti, a se mu je o tem dogodila mala nezgodica, da mu je lice prišlo v neprijetno dotiko z deséico češkega poslanca Doležala . . . Kako pravi že tisti pregovor?! Kdor išče, ta najde!

Vrišč je bil grozen, Čehi so postajali vedno bolj bojevitni in zastoj so bili vsi napor predstnikov, da bi Zallingerjev predlog dal na glasovanje. Poslanci protiobstrukcijskih strank so se zbirali okolo predsedništva, da branijo predstnika . . . Bilo je okolo 9. ure zvečer, ko je bil vihar najsilnejši. Razburjenje da je bilo toliko, da je knez Schwarzenberg hitel v dvorano, kjer so bili zbrani ministri in kjer da je vskliknil: Za božjo voljo, odgodite zbornico, sicer bo tekla kri!

Po deveti uri je ministerski predsednik zapustil zbornico in se je odpeljal na dvor, kjer je sponesel cesarju o tem, kar se godi. Povrnivši se, se je posvetoval z Jaworskim in Funkejem in ministri so se šli na posvetovanje. V zbornici pa je trajal vihar dalje. Kmalu po polnoči je stopil ministerski predsednik Körber v zbornico in je naznanil, da je državni zbor zaključen po ukazu cesarjevem.

Poslanci so se razšli ob največem razburjenju. Kako je moglo priti tako daleč? Ti mili Bog, kako lahko je odgovoriti: prišlo je, ker je moralo priti, ker vsa tista gospoda, na vladi in na obeh straneh zbornice niso hoteli sprevideti, kaj je narod češki, in ker so podedjevali silo češke obstrukcije in so menili, da jo uduše igraje: ker niso hoteli verjeti, koliko zmora četa poslancev, ako ve, da ima za seboj takov narod, kakoršen je češki. V tej zmoti so gledali le na to, da ne

bo nemške obstrukcije in so v ta namen tej poslednji ustrezali v vsakem pogledu in je ista izvrševala svoj terorizem na vse strani. Čehi pa se niso hoteli dati terorizirati, na obstrukcije so odgovorili z obstrukcijo. S kakim vspehom? Sinočnji dogodki govore svoj lapidaren govor. Mi nismo prijatelji obstrukcije, ker nam je parlamentarna tribuna jedino zatočišče. Vzlic temu, ali prav za prav ravno radi tega, ker smo proti obstrukciji, ne obzhalujemo sinočnjih dogodkov, ker morda privedejo odločilne kroge do spoznanja, da ne bo miru, da ne bo rednih parlamentarnih odnošajev, da ne bo vspešnega legislativnega delovanja, dokler ne storé onega, česar se Nemci najbolj boje in proti čemer se tudi sedaj branijo z vsemi štirimi: **dokler ne prične borbe proti obstrukciji sploh in ne samo proti češki!** Ako bi sinočnji dogodki imeli ta efekt, onemogočenje obstrukcije na vseh straneh, smo uverjeni, da tudi Čehi ne bodo obzhalovali tega efekta. Kajti ob rednih parlamentarnih odnošajih, ob spoštovanju parlamentarnega načela, mora večina priti do svojega prava in se mora nehati anomalija, da manjšina hoče daviti večino prebivalstva. Politiška moč v državi se mora razdeliti primerno faktičnim razmeram, država se mora nasloniti na naravne sile in ne fikcije, se mora povrniti sama sebi! To je morala dogodkov zadnje seje zbornice poslancev!

Dogodbice iz Srbije. Iz Belegrada pišejo v dunajsko »Information«: V dobi splošne korupcije, ki se je zapričela z zopetnim prihodom Milana v Srbijo, in v kateri obskurni ljudje z jako temno minoostjo prihajajo z lahkoto na najviše uradniške stopinje, ne bi se smel prav za prav čuditi nikdo, ako poverjenja državnega denarja postajajo vedno pogostejša. Ko so lanskega leta Milan Simić, ravnatelj učiteljske šole, deli pod ključ, se je v Belegradu govorilo javno in z odločnostjo, da manjka blizu dva milijona. Tistokrat so ta poverjenja spravljali v dotiko z Mihaelom Bogičevićem, umršim nagle smrti med preiskavo, ki je bližen sorodnik generalissimu Milanu, in umeje se, da je temna senca sumnje padala tudi na ime tega poslednjega. To afero so hitro potlačili, Milan Simić pa je bil — z bok neke visoke protekcije — obsojen v smešno nizko kazen. Kmalo na to so šepetali v dobro poučenih vojaških krogih, da v blagajni remontnega oddelka manjka svota 800.000 frankov, katera blagajna je bila pod direktnim vodstvom — generalissima Milana!! Tudi o tej priliki so padale ne ravno laskave izjave o vojaškem in finančnem delovanju generalissima. Ta razgovorjanja, nastala v zelo kompetentnih krogih, pa so kmalu potihnili. Sedaj pa se zopet govori o slični škandalni aferi. Zadnje dni so namreč slučajno razkrili velikanske malverzacije v vojaških magazinih trdnjave beligradske. Tu gre za navidezno dobavo vojaške monture, kar se je zgodilo — generalissimu Milanu, poslujočemu v isti trdnjavi, pred nosom in ne da bi bilo — in to je čudno — opazilo njega bistro oko. Po nalogu kraljevem je takoj nekaj viših častnikov dobilo domači arest, a vrhu tega je mladi kralj odredil strogo in neizprosno preiskavo tega dogodka. Ali tudi ta afero se je kar nenkrat nekam čudno zasukala. Milan je predlagal »v interesu dobrega imena srbske vojske« naj se potlači tudi ta nevsučni dogodek, in mladi kralj se je v spoštovanju uklonil temu modremu svetu svojega očeta. In v resnici pojasnjujejo sedaj poučeni krogi, da je stvar navstala le vsled obzhalovanja vredne pomote, ki je pojasnjena sedaj. Pri tem pa se smehljajo zaničljivo in mnogopomembno, a ne zamujajo, da ne bi pristavljali proslave velikanskih uslug, ki jih je storil generalissim Milan svojemu prevzvišenemu sinu in goreče ljubljeni domovini!

Iz Italije. Dočim oficijozni listi — njim na čelu »Italia« — pozivljajo vse monarhično misleče na boj proti skrajni levici, pa je ta poslednja že sklicana na posvetovanje in sicer na predvečer otvorjenja kornore. Posebno se bodo posvetovali, ali naj se skrajna levica udeleži takoiimenovane »seduta reale«, kraljeve seje, to je, ko bo kralj čital prestolni govor.

Opozicijski krogi trdijo, da se ministerstvo Pelloux ne bo moglo vzdržati, ker se mu nepremagljive težave stavlja na pot. Prva velika težava, katero treba premagati, je izvolitev predsednika zbornice. Ne da bi ne bilo mož, ki so lačni te časti, ali vsi se boje srditih bojev, ki navstanejo, ako bi novi poostreni poslovni red hoteli res uporab-

ljati proti opoziciji, ki se je povrnila v zbornici ojačena številno pa tudi moralno. Kajti za njo je to velika moralna zaslomba, da je baš prejšnji predsednik, ki jo je hotel pestiti, propal na volitvah. Socijalistični »Avanti« meni, da se politični krogi že pripravljajo za pogreb ministerstva Pelloux.

Tržaške vesti.

Tužna nam majka! »Slovenec« od 31. m. m. je priobčil dopis iz Trsta, ki drastično dokazuje, kako resnično je vse, kar smo mi tudi včeraj povdarjali na tem mestu: tisto nečastno razmerje med tržaškimi zakristijami in laškimi — brezverci in Židi! Razmerje, kateremu žalostna posledica je ta, da verni, svojemu Bogu in svoji veri udani Slovenec ne dobiva tolažbe in ljubezni od onih, od katerih bi jo smel pričakovati v prvi vrsti, marveč od te strani — ker tako zahtevajo oni, ki gospodujejo po naših cerkvah, da si so nje sovražniki — še pritiskajo nanj s škakanji in — denuncijacijami.

Dopisnik »Slovenec« navaja vso zgodovino nove zastave bratovščine sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu in označuje vso nelepo ulogo, ki jo je v tej stvari igral župnik Hrovatin. Dopisnik ljubljanskega lista opisuje borbo in konečno zmago bratovščine glede napisa na zastavi. Vse to se je vsrilo strogo uradno in je nad vsem v sela dolžnost uradne tajnosti. Ali kakor vedno, je bil »Piccolo« tudi v tem slučaju točno informiran, kakor da ima v župnišču pri sv. Jakobu svoje uredništvo.

Dopisnik pravi: »To je šlo tako daleč, da je bil škofijski ukaz, izdan in dostavljen župniku Hrovatinu dne 19. maja ob 8. uri zvečer, že tiskan v »Piccolu« 20. maja ob 5. uri zjutraj!

Župnik Hrovatin dostavlja »Piccolu« dopise, v katerih jadicuje, da slovenska gonja v Trstu tudi njega žali in na zid pritiska. Škofijski ordinarijat, izlasti presv. g. škof so napadani nečuvstvenim načinom, bratovščina sv. Cirila in Metoda pa in njen odbor so izloženi najhujšim grožnjam.

Ker je škofijski ordinarijat zahteval izvršitev svojih ukazov, nastopil je župnik Hrovatin zadnjo »častno« pot, zatekel se je na tržaško policijo ter denunciral bratovščino, da nima v svojih pravilih določbe o zastavi, torej je tudi ne sme imeti. Policija je zasliala odbor bratovščine, kateri je s klasičnimi navodi dokazal pravico do zastave. Ali župnik Hrovatin ni hotel še mirovati. Šel je na to na policijo in izjavil, da ne sprejme nikakor zastave v cerkev, ter je ob enem prosil na policiji varstva proti eventualnim napadom Slovencev!!!

Zastoj je predsednik bratovščine na policiji razlagal, da je župnik podrejen škofijskemu ordinarijatu, da mora torej ubogati njegove ukaze. Na policiji so izjavili, da bodo smatrali odposlanca presv. g. škofa privatnim človekom, a slušali da bodo samo besede župnikove. Tudi so predsedniku izjavili, da ne sme bratovščina imeti zastave zunaj cerkve, in ako je ne bi hotel župnik vzeti v cerkev, stala bo policija na strani župnikovi. Bratovščina naj torej sama gleda, kaj dela.»

Na to opisuje dopisnik sovražno postopanje župnikovo na slavnosti blagoslovljenja zastave:

«Po dovršenem blagoslovljenju, ko je bila zastava stavljena in zaprta v zakristiji v svoj zaboj, izročil jo je predsednik bratovščine s kratkimi, izrazitimi besedami in v navzočnosti odposlanca presv. g. škofa, odbornikov in drugih udov bratovščine, župniku Hrovatinu da »jo sprejme v cerkev, jo skrbno varuje in hrani v svojih prostorih«. Župnik Hrovatin je na to glasno izjavil: »da ne sprejema za zastavo nikake odgovornosti«. Tedaj je nastopil odposlanec presv. g. škofa, ter ukazal prenesti zastavo v cerkevne shrambe.»

Dopisnik zaključuje: »Delovanje stanovitih krogov gre na to, da bi tržaške Slovence siloma spravili v pravoslavlje. Cerkev se mora takemu delovanju odločno protiviti. Dobremu duhu Slovencev in njihovem blagemu značaju mora se zahvaliti, da se vse spletke Židov in njihovih zaveznikov tako uničujejo. In dobri genj Slovencev nam je porok, da bo tudi na dalje tako. Stanoviti gospodje pa naj razmislija in sodijo, koliko se razločuje njihovo delovanje, od delovanja — Judeža Iskarijota.»

Kako daleč je iz Trsta na Reko?! Neki tržaški trgovec je odposlal dne 2. t. m. pismo, katero je njeja tovariš na Reki prejel še le 6. t. m. Pismo iz Trsta na Reko je torej rabilo — le 4 dni. Povdariti pa treba, da je naslov lepo in prav razločno pisan. Dotični trgovec nam zatrja, da je imel nevsučnosti radi te zamude. Slavnega poštnega ravnateljstva nočemo žaliti s tem, da bi mu še le pripovedali, kaj da v trgovinskem življenju pomenja: točna korespondenca in kolika škoda lahko navstane vsled takih od trgovca samega nezakravljenih zamud!! Tudi dolžiti nočemo nikogar v tem slučaju, ker ne vemo, kje leži krivda; le opozoriti smo hoteli, da so še možne take nepristojnosti!

Izletnikom v Bazovico, prirede zavedni Bazovci, kakor smo izvedeli, sijajen vsprejem. Vsem onim pevskim in drugim društvom ter posamičnim gostom, ki so se namenili jutri v Bazovico, priporočamo, da se snidejo vsaj do 4. ure in pol pop. pri prvi gostilni ob koncu vasi, od koder odkarakamo na veselilni prostor z godbo na čelu!!

Jutri vsi na veselice! Pišejo nam: Tržaški Slovani smo bili vso zimo nekako — mrtvi! Da, mrtvi, kajti druga leta smo imeli vse polno plesov in koncertov, dočim smo letos, izvzemši par plesov — spali! Da se je to zgodilo, nismo krivi mi ali naša društva; ne, krivi so oni, ki so nam zaprli vrata vseh gledališč — in morda nekoliko tudi oni, ki bi nam lahko preskrbeli kako tako zavetišče, a je nočejo! Sedaj je prišla doba, ko se moremo gibati in naslajati vsaj na vrtu naše Ciril-Methodove šole. Jutri bo tam druga letošnja narodna veselica, katera je važna, ker se gre tu za obstanek narodnega pevskega društva »Kolo«!

Mi smo gotovi, da bo, ako vreme dovolji to, vrt popolnoma natlačen. Samo prosimo še enkrat, naj vsaki naroden človek stori svojo dolžnost. Oni pa, ki si žele boljšega izleta, naj polete v bližajo Bazovico, kjer priredi tamošnje narodno pevsko društvo »Lipa« svojo veselico, na kateri bodo sodelovali tudi telovadci »Tržaškega Sokola«.

Tukaj ali tam, torej, samo ne ostati doma, ko nas narodna dolžnost kliče — na delo.

Zaupajoči v zavednost tržaških Slovanov, se nadejamo, da nam bo prihodnji teden mogóče poročati, da sti obe veselici izpali — veličastno!

Zveza tržaške slovenske mladine, priredi svojo prvo vrtno veselico dne 24. t. m. v šolskem vrtu sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v ulici Giuliani št. 28. Ker je čisti dohodek namenjen ustanovitvi namernega narodne godbe, se podpisani nadeja velike udeležbe: odbor.

Khadive v lazaretu pri Sv. Jerneju. Od četrta večera se nahaja v tuk. pomorskem lazaretu egipčanska jahta »Maroussach« s khadivom Abbasom in 42 osebami spremstva. Nicoj se odpelje khadive z brzovlakom na Dunaj.

Italijanski deserter. Včeraj se je predstavljal tuk. redarstvu italijanski podčastnik Anton Negro iz Manzana v polni uniformi kakor deserter. Moža ne izroče italijanskim oblastim.

Aretirauje. Policijski nadzornik je včeraj aretiral: 21-letnega Ivana Poliago, zaradi tihotapstva duhana, in 42-letno dekle Frančiško Tamara, ker je ukrala svoji gospodinji petdesetak in iglo z briljanti.

Povožen. Včeraj je prišel pod voz 10-l. gluhomem Viljem Ventini iz ulice Grumula št. 3. V zavodu »Igea« so mu podelili prvo pomoč. Poškodbe niso nevarne.

Dražbe premičnin. V poned., dne 11. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Media 13 in ulica Ponterosso šte. 3, pobištvo; ulica dell' Olmo šte. 4 in ulica Concordia št. 522, kamenje; ulica Sette Fontane št. 17, pobištvo; na Greti št. 27, pobištvo; na trgu Barriera vecchia št. 1, pobištvo; ulica S. Nicolò šte. 4, mobilije nove.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18.5, ob 2. uri popoludne 23.7 C° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.2 — Danes plima ob 7.55 predp. in ob 6.48 pop.; oseka ob 1.22 predpoludne in ob 1.6 popoludne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Državnim uradnikom po Istri v izged! Iz Opatije nam pišejo:

Poročili ste že v svojem listu, da je njegova ces. visokost, nadvojvoda Leopold Salvator — ki je nastanjen v Zagrebu — z večimi višimi častniki priredil potovanje na konjih iz Zagreba na Kranjsko — Metlika, Črnomelj —, od tu nazaj na Hrvaško, a potem preko nekaterih istrskih občin na Reko. V Klani in pri sv. Mateju je ljudstvo visokega gosta slovesno vsprejelo in nadvojvoda je z onimi iz naroda, ki so se mu predstavili, govoril izključno le hrvaški. Tako dela člen vladarske hiše, a kako delajo naši c. kr. državni uradniki?! Oni menijo, da tirajo pravo — avstrijanstvo, ako v občevanju z ljudstvom ne delajo, kakor dela omenjeni člen naše vladarske hiše! Pregovor pravi sicer, da slabi izgledi kvarijo dobre običaje; žal, žal, da imamo le malo nade, da bi se pri naših uradnikih zgodilo narobe: da bi takov dober izgled mogel poboljšati slabe običaje!

× Razpisana služba. Na državnem gimnaziju v Kopru bo s početkom leta 1900/1 izpraznjeno mesto pravega učitelja klasične filologije. Prošnje je poslati do 7. julija t. l. deželnemu šolskemu svetu istrskemu.

× Gospodu dru. Feliks Bena-tiju, deželnemu poslancu istrskemu, predsedniku italijanskega političnega društva za Istro in največjemu agitatorju in fanatiku italijanskega taborja se je zgodila strašna nesreča: neka šolska oblast je, priobčivši (nota bene: v hrvaškem jeziku) podrejenim šolam člene deželnega šolskega sveta, naznala tudi dra. Srečka Benatija.

To pretresljivo vest je prinesel današnji «Piccolo» v jokajočem tonu. Nesreča je res grozna in mi ne moremo drugače, nego da izrečemo gospodu doktorju svoje globoko sožalje.

× »Uprava istrskih občin«. Z ozirom na notico, priobčeno te dni v našem listu pod tem naslovom, piše puljska »Naša Sloga«:

Radi verujemo, da je ta gospod (nova-imenovani nadzornik namreč) rekel opetovano, da treba uprave občin spraviti v red. Ali ta njegova izjava je veljala le hrvaškim in slovenskim upravam, kamor so ga poslali njegovi gospodarji in zaščitniki. Mi vemo za gotovo, da je italijanskim občinskim uprav v Istri, ki po 5—10 let niso predložile nikakih računov, a g. Bradiecih ni bil tam, da bi jih pregledal in kontroliral. Pošiljajo ga le v naše občine, da-li ne bi mogel najti kake dlake v jajcu: proti našim občinam se postopa najstrožje, dočim italijanskim puščajo, da delajo, kar hočejo. Kdo nam more zagotoviti, da ne bo tudi v prihodnje tako?!

*Ljubljanski pekovski pomožni-ki so imeli minoli četrtek svoj shod, na katerem je bila sprejeta resolucija na deželno vlado o nedeljskem in nadomestnem počitku. Sklenilo se je tudi, da pošljejo mojstrom okrožnic glede odprave hrane.

× »Svoji k svojim!« Koliko veljavo pripisujejo tudi naši nasprotniki točnemu izvrševanju tega gesla, priča okolnost, da v goriškem občinskem svetu dr. Luzzatto interpeliral župana, zakaj je mestni tehnični uradnik naročil za neko popravljanje opeke iz neke ljubljanske tovarne. Župan goriški je javil, da na to interpelacijo odgovori v prihodnji seji. Ne vemo, kako se bo gospod župan pred svojimi svetniki branil vsled očitnega mu zločina; a ta slučaj nam bodi v jasn pouk, kako trdno se moramo držati gesla: »Svoji k svojim!«

Vesti iz Kranjske.

* V Toplicah na Dolenjskem je sedaj je 51 gostov; mej temi je neka rodbina iz Egipta. Tudi iz Brna je došlo več gostov in že več drugih je napovedanih. Z vsa vnemo se je zavzel za bolnike v Toplicah štabni zdravnik dr. Gržedič.

* Gasilec v proslavo Prešerna. Gasilec v rodoljubijskem okraju so sklenili, da prirede skupno veselico v čast velikega pesnika in ožjega njih rojaka, dr. Franceta Prešerna. Čisti dohodek bi bil namenjen Prešernovemu spomeniku. V to vrho se je že sestavil odbor gasilnih društev krog Vrbe, rojstnega kraja pesnikovega. Čast rodoljubim in zavednim gasileem!

* Odložen otrok. Predvčeraj zvečer okoli 10. ure je našel raznašalec «Laibacher Zeitung» v Bambergovi hiši v Ljubljani kakih 6 tednov starega otroka, zavitega v belo perilo. Priložen je bil tudi listek, v katerem neznana mati naznaja, da je svoje dete odložila iz bede in obupa ter ga pripo-

ročila dobrim ljudem v usmiljenje in odgojov vsaj za en mesec, dokler si toliko zasluži, da bo mogla za otroka plačati. Že včeraj je pošleja zvedela za mater ter jej zopet izročila otroka.

* Telovadno društvo »Gorenjski Sokol« bo praznovalo v nedeljo, dne 8. julija, slavnost razvija nove društvene zastave. Podrobneje o slavnosti objavimo pozneje, vendar sporočamo sedaj lahko že toliko, da bo slavnost le populudanska s približno naslednjim vspešdom:

Ob 1. uri se bodo sprejemala društva na kolodvoru, potem bo spreved došlih društev po mestu, na to razvija zastave. Ob 2. uri banket v gostilni gosp. Petra Mayr-ja. Ob 4. uri javna telovadba. Ob 6. uri koncert. Ob 2. uri odhod na kolodvor. Ona društva, katera niso dobila pismenih vabil, ki so se že razposiljala, a se žele udeležiti te slavnosti, naj se blagovolje javiti odboru »Gorenjskega Sokola«.

Brzovajna poročila.

Zasedanje državnega zbora zaključeno!
DUNAJ 8. (Priv.) Ko je poslanec Zallinger predlagal, da bi nadaljevali sejo ter razpravljali o preosnovi obrtnega reda, je hotel dati predsednik ta predlog na glasovanje. Posl. Kramar, Hofica in Brzorad so protestirali proti glasovanju in so trdili, da bi glasovanje nasprotovale opravilniku. Predsednik je ostal pri svojem. Vsled tega je nastal ropot na strani Čehov. Prišlo je do kontroverze med Čehi in krščanskimi socialisti. Posl. Doležal se je dejanski lotil posl. Kletzenbauerja. Nemir je trajal do 12. ure in 1/4 popolnoči. Tedaj se je prikazal ministerski predsednik dr. pl. Körber ter je naznanil, da je po ukazu cesarjevem zasedanje zaključeno.

DUNAJ 9. (K. B.) Večina listov, ki govorijo o zaključanju zasedanja državnega zbora, izražajo menenje, da je zaključanje bilo sredstvo javnega reda, da ne bi izgredi v zbornici se še razširili, da se pa glede programa in smeri ministerstva nič ne spremeni. Malone obče je menenje, da vlada razpusti zbornico. O dogodkih pred zaključanjem poročajo skoraj soglasno, da so se po noči ministri dvakrat posvetovali ter da je cesar ministra predsednika pl. Körberja dvakrat sprejel v Schönbrunn. Po prvi avdi-jenci se je posvetovala deseterica konferenec strank proti obstrukciji. Večina govornikov je izjavila, da je sedaj zgolj vsako upanje, da bi se vzpostavilo redno parlamentarno delovanje ter da je vsled tega želeti, da se zasedanje odloži ali zaključi. Zlasti Kathrein in Dzieduszycy sta govorila v tem zmislu. Na to da je ministerski svet naprosil cesarja, da sme zaključiti zasedanje ter je to tudi dosegel.

DUNAJ 9. (K. B.) «Wiener Zeitung» priobčuje cesarsko lastnoročno pismo ministru predsedniku pl. Körberju, s katerim se zaključuje 16. zasedanje državnega zbora.

Proti obstrukciji.

DUNAJ 8. (Priv.) Listi javljajo, da so na konferenci zastopnikov strank, ki so proti obstrukciji, izvolili odbor deseterice, kateremu so naložili, da določi taktiko, ki bo omogočila delovanje zbornice poslancev.

Socijalno-politični odsek.

DUNAJ 8. (K. B.) Socijalno-politični odsek je imel danes sejo, katere se je udeležil poljedelski minister pl. Giovanelli. Posl. Kolischer je poročal o vladni predlog glede skrajšanja dobe dela v rudnikih. Odsek je sklenil na predlog predsednika, posl. Dipaulija, da natisnejo poročilo Kolischerjevo ter se spejejalna debata o istem otvori v prihodnji seji, ki bi imela biti v četrtek predpoludne.

Razpust občinskega zastopstva v Žateu.

PRAGA 8. (K. B.) Namestnik je razpustil dosedanje občinsko zastopstvo v Žateu, ker se nemško-nacijonalna manjšina ni hotela udeležiti volitve župana in se vsled tega občinsko zastopstvo ni moglo konstituirati. Občinsko poslovanje je izročeno okrajnemu komisarju, kateremu stoji na strani svet, sestavljen iz volilcev.

Inspiciranje 26. pešpolka.

DUNAJ 9. (K. B.) Cesar je danes inspiciral 26. pešpolk, Mihael veliki knez Ruski. Prisotni so bili: nadvojvoda Fran Ferdinand, japonski prince Katohito, vojni minister, poveljnik voja. šef glavnega štaba in mnogo generalov. Polk je izvajal taktične vaje, ki so jih zaključili s streljanjem. Japonski prince

je pazno nasledoval vaje, s katerimi sta bila on in cesar zadovoljna.

Iz nemškega državnega zbora.

BEROLIN 8. (K. B.) Državni zbor je pričel drugo razpravo o preosnovi kolkovnega zakona, katera preosnova je potrebna vsled sprejete predloge o mornarici, ter je sprejel po kratki debati predlog, da je zvišati emisijski kolek za domače delnice itd. na 2 marki, a za inozemske na 2½ marki.

Položaj na Kitajskem.

BEROLIN 8. (K. B.) »Wolf« javlja, da je velika križarica »Hansa« odplula dne 7. t. m., mala križarica »Geffion« pa danes iz Tsintana v Taku.

TIENTSIN 8. (K. B.) »Reuter« javlja: Železniški promet med Tientsinom in Pekingom je zopet ustavljen. Oblasti so zabranile angležkim četam uporabo železnice, da-si so Angleži ponudili, da popravijo železnico. Danes je prispelo semkaj 75 avstro-ogerskih in 80 ruskih vojakov.

LONDON 8. (K. B.) »Times« javljajo iz Pekinga dne 7. t. m.: Tsung-li-Yamen, kitajska vlada, je obljubila, da bo železniška zveza vzpostavljena do sobote. Istodobno je protestirala proti pošiljanju nadaljnjih angležkih vojakov. Listi objavljajo brzovajko, da so angleški pomorski vojaki dobili ukaz, da se silo prodrejo v mesto. Vsega da je izkrcanih 900 vojakov, torej četa, ki je večja, nego vojaštvo vseh ostalih velevalisti skupaj.

TIENTSIN 8. (K. B.) »Reuter« javlja: Kakih 20 milj od Tientsina proti Pekingu se bijejo kitajske čete z bokserji. Včeraj se je vršil spopad na cesti v Taku. Na tukajšnjem kolodvoru čaka 75 angležkih pomorskih vojakov na dovoljenje, da se popeljejo v Peking. Pravijo, da Kitajci hočejo preprečiti to. Pri Paoting-fuju so bile kitajske čete baje tepene. Dva francoska in en ruski križar so prispeli v Taku.

Vojna v južni Afriki.

Zeerust in Campbell v angležkih rokah.

LONDON 8. (K. B.) »Reuter« javlja iz Mafekinga, da je polkovnik Plumer dne 28. m. m. zasedel Zeerust, ne da bi bil nalletel na odpor.

Iz Campbella v zapadni deželi Griqua javljajo, da je general Warren dne 5. t. m. zasedel Campbell s močno četo, istotako brez odpora.

General Rundle rekonoscira.

LONDON 8. (K. B.) »Reuter« javlja iz Bibe-a dne 6. t. m.: General Rundle je z močnim oddelkom rekonosciral na severovzhodu od Hamonomie ter je poizvedel, kje se nahaja boerski tabor. Potem se je Rundle vrnil v angleški tabor.

Amerikanci in Boerci.

LOURENZO - MAQUEZ 8. (K. B.) »Reuter« javlja: Amerikanski konzul Hollis se je vrnil iz Machasdorpa, kjer je obiskal predsednika Krügerja. Hollis je baje Krügerju po naročilu američanske vlade prijateljski in nujno svetoval, da se začne pogajati zaradi miru.

Campbell-Bannermann o bodočnosti južno-afriških republik.

GLASGOW 8. (K. B.) Campbell-Bannermann je izvajal v svojem govoru, da mora končna ureditev južnoafriškega vprašanja temeljiti na razsodnosti obeh vrst podanikov kapske naselbine, Angležev in Holandcev; za poslednje pridejo v poštev največji interesi. Osvojeni republik morata pripasti državi, a kadar bo ustanovljena moč države, naj Anglija dela na spravo ter jima podeli avtonomijo, kakor jo uživajo ostale naselbine. Ne-

odvisnost bo seveda trebalo zelo skrčiti ter bo ista pravzaprav brez vrednosti, vendar bi govornik raje videl omejeno samostalnost, nego pa deželi kakor kronski naselbini.

Trgovina in promet.

Uvažanje svinj

iz županijskega okraja in kralj. svobodnega mesta Szekes-Fejérvá (komitat Fejér) in iz županijskega okraja Szenicz (komitat Nyitra) na avstrijsko ozemlje je prepovedano, ker se je v teh krajih pojavila kuga med svinjami.

Denarni trg.

Položaj na denarnem trgu je bil dne 7. t. m. sledeči: Na dunajskem javnem trgu so znašali stavki za bančne akcepte prve vrste 4 3/16 do 4 1/4 o/0, dočim je v Berolinu znašal zasebni diskont 4 3/8 o/0.

Novi volilni red za trgovinske zbornice.

Vlada je v prvi seji zbornice poslancev, dne 6. t. m., predložila med ostalim tudi zakonski načrt o delni preosnovi organizacije trgovinskih in obrtnih zbornic. Revizija volilnega reda je postala potrebna vsled novih davčnih zakonov. Po dosedanjem zakonu o trgovinskih zbornicah so pripadali veliki trgovini in industriji trgovci in obrtniki, ki so plačevali najmanj 100 gld. davkov na leto. Ta določba je v načrtu novega zakona izostala, kajti 100 gld. prejšnjega davka ne more odgovarjati enakemu znesku novega občega pridobinskega davka, sicer bi postal krog volilcev povsem drugačen nego je bil dosedaj. Novi zakon določa, da se potom volilnih redov posamičnih komor določi najmanjši davčni znesek. Ker bi se morale volitve polovice novih členov trgovinskih in obrtnih zbornic izvršiti še tekom tega leta, je potrebno, da se stvar reši čim prej, kajti nove volitve bi se imele vršiti že na podlagi novega zakona.

Krečanske finance.

Iz Kaneje poročajo, da letošnji proračun krečanski, kakor ga je sestavil upravni svet, izkazuje prebitek, ki znaša s prejšnjimi prebitki okoli 2 milijona drahem. Ta znesek se ima uporabiti za neka nujna javna dela.

Sanatorij Leonium v Ljubljani.

Pod vodstvom g. primarija dr. V. Gregoriča ustanovljen je v Ljubljani zasebni sanatorij ali zdravilišče imenovano »Leonium«. V to privatno bolnico se sprejemajo vse bolezni, razun bolezni na umu in akutne infekcijske bolezni. V sanatoriju zdravijo p. n. gg. primarij: dr. K. Bleiwies vitez Trsteniški, dr. F. Boek, dr. V. Gregorič, dr. E. Štajmer, dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn, izmed katerih si bolnik po svoji volji izbere zdravnika. Za konzilijarija se pa lahko pokliče tudi vsaki drugi zdravnik.

Pojasnila gled sprejema daje ustmeno ali pismeno primarij g. dr. V. Gregorič v Ljubljani, Resljeva cesta št. 5.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštine prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebne in mesta v kakršnih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin	1898	Zlata kolajna Budapest	1899
» » »	99	» » »	Schiedam Haag
» » »	Vratislava	» » »	Monakovo

Izvršenih 2000 napeljav za zasebne in mesta v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni zistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprej vrste, ki daja največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italijansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.

„Delavsko konsumno društvo“ pri Sv. Jakobu priporoča slavn. slov. obč. svojo

„Narodno gostilno“

ulica Concordia št. 1 a vogal ulice Vespucci

Toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Steinfeldsko pivo I. vrste. Izvrstna kuhinja vedno pripravljena. Za družbe so posebne sobe na razpolago.

Na obilno obiskovanje uljudno vabi Odbor.

Svoji k svojim

Naznanja se slavnemu občinstvu, da je odprla Fanika Ladič

Ljudsko kuhinjo

v ulici Solitario št 19.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Restavracija Mahorčič

v Divači

z obširnimi, krasnimi vrtni z lopami z nekaj njiv in travnikov, z lepimi sobami za ptujce in letoviščnike z obširnimi govejimi in konjskim hlevom ter družini gospodarskimi prostori, odda se vsled maletoletnih dedičev

v najem

Podudbe sprejema in natančnejša pojasnila daje varuh Albin Strekelj v Škocijanu pošta Divača.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi pripoznano izvrstno, bolečine blažice mazilo dobiva se po 40 novč., 70 novč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v origina. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samosteklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri stalem levu v Pragi. Elizabetne ulice 5.

Staro in prekušeno sredstvo (masilo) za jačenje in krepljenje kite in mišice človeškega života je

Kwizde fluid

Znamka kača (tekočina proti trganju) To tekočino rabijo hribolazci, kolesarji in jezdeci z uspehom za ojačenje in okrepitve po velikih naporih. Cena 1 steklenice 1 gld., 1/2 steklenice 60 nč. ter se dobi pristna v vseh lekarnah.

Glavna zaloga v okrožni lekarni v Korneuburgu pri Dunaju.

Ob glavni cesti Ribnica-Kočevje, ob vodi ležeča

nova enonadstropna hiša

z vrtnom, 10 minut od trga Ribnice oddaljena, se odda v najem ali pa tudi prodaja.

V hiši se nahaja sedaj gostilna. Ponudbe sprejema uprava »Edinosti.«

Domača obrt!

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, zalagatelja tržaških prekupeev iz Solkanu

Antona Černigoj

se nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (hiša Marenci) na desni strani cerkve sv. Petra.

Svoji k svojim!

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadržanike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnice na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in cvetljicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco

Tovarna mila F. Fenderl & Co

TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

M. AITE

Trgovina manufakturnega blaga

Trst. - Via Nuova - Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odje malcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za spomlad in poletje in sicer: črne in barvane usovij, za moške obleke; velik izbor snovij za ženske kakor: saten, perkal, piké za obleke in bluze v lepih risanjih. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, maje, ovratniki in ovratnice najnovejše mode, namizni beli in barvani prtji; bele in barvana zagrinjala na meter in gotove.

Drobnarije za krojače, kitničarke in šivilje ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naroče za moške obleke po meri z največjo točnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cen odjemalcev in sl občinstva, beležim se najljubnej

M. Aite.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000. Poštno-bran. račun št. 837.315.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične sive, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obrobne ograje, orodja za vsako obrt.

SANATORIJ „LEONINUM“

v Ljubljani.

V privatno bolnico „Leoninum“ sprejemajo se vse bolezni, razun bolezni na umu in akutne infekcijske bolezni.

V sanatoriju zdravijo p. n. gg. primariji:

dr. K. Bleiweis vitez Trsteniški, dr. E. Bock,

dr. V. Gregorič, dr. E. Šlajmer, dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn, izmed katerih si bolnik

po svoji volji izbere zdravnika.

Za konzilijarija se pa lahko pokliče tudi vsak drug zdravnik.

Pojasnila gledě sprejema daje ustmeno ali pismeno podpisano vodstvo sanatorija.

V Ljubljani, 9. junija 1900.

Primarij dr. V. Gregorič

Reseljeva cesta 5.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ulrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti in krvnih cevah, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje uspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vseni ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih žilcev (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ničredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje

navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsplodbo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsplodbuja močno menjavo snovi, povspušuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo množična priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 novč. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošnju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celey Avstro-Ogerskej in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarna v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenice zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskej poštine in zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izrečn. Hubert Ulrich-ovo Zeliščno vino.

Moje zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rdečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevca soka 320,0, mane 30,0, koprive, janeža, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lecanovih in kolmeznih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.